

PL-P- 4730/4480/14

Lipsko 05.08.2014r.

RTJ- 53/3/14

PANI

Justyna Róża Lewandowska
Dyrektor Zespołu

BIURO

RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Krajowy Mechanizm Prewencji

Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

W odpowiedzi na pismo l. dz. **KMP.** 570.29.2014.MKu z dnia 10.07.2014 roku dotyczące przekazanego „Raportu przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Lipsku” w dniu 27 maja 2014 roku, informuję, że w Komendzie Powiatowej Policji w Lipsku podjęto następujące działania wynikające z zaleceń pokontrolnych:

ad.1.1

W PdOZ KPP w Lipsku sprawdzanie osób zatrzymanych przed umieszczeniem w PdOZ przeprowadzane jest zgodnie z wytycznymi wskazanymi w § 21 Zarządzenia 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 07 sierpnia 2012 roku w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz zgodnie z § 5 ust. 1 Regulaminu pobytu osób zatrzymanych lub doprowadzanych w celu wytrzeźwienia stanowiącego załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 roku w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzanych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka. Mając na uwadze zalecenia wydane przez RPO policjantom pełniącym służbę dyżurnych oraz służbę przy PdOZ wydano polecenie do bezwzględnego przestrzegania poszanowania prawa do nietykalności i wolności osobistej z wyszczególnieniem zakazu sprawdzania osoby zatrzymanej poprzez rozbieranie lub wydawanie zatrzymanym polecenia zdjęcia ubrania. Jednocześnie informuję, że w KPP Lipsko rozbieranie osób zatrzymanych przed umieszczeniem ich w PdOZ nie jest i nie było regułą, a stanowiło to incydentalne przypadki. Czynności takie podejmowane były wyłącznie wobec osób agresywnych lub w stosunku do osób, których zachowanie wskazywało na możliwość samookaleczenia. Przedmiotowe zagadnienie zostało objęte dodatkowym nadzorem ze strony kierownictwa KPP w Lipsku i będzie przedmiotem szkoleń dla wszystkich policjantów jednostki zaplanowanych od miesiąca września 2014 roku.

ad.1.2.

Niezwłocznie po przeprowadzonej wizytacji przedstawicieli KMP podjęto doraźne działania mające na celu zapewnienie stosownych praw dla osób umieszczanych w PdOZ poprzez zlikwidowanie przezroczystości drzwi - szyba została zasłonięta kotarą. Z uwagi na powyższe sprawdzenie osób, przed przyjęciem do PdOZ, odbywa się obecnie w miejscu zapewniającym poszanowanie ich intymności. W 2015 roku planowany jest remont wewnątrz budynku Komendy Powiatowej Policji w Lipsku, podczas którego uwzględniona zostanie wymiana drzwi na drewniane. Ponadto PdOZ zostało wyposażone w chodnik na którym osoba zatrzymana może stanąć podczas dokonania sprawdzenia przed przyjęciem do pomieszczenia.

ad.1.3.

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb*, Policja zobowiązana jest do zapoznania wszystkich osób przyjmowanych do PdOZ z *Regulaminem pobytu w tych pomieszczeniach*. Przedmiotowy dokument oraz wykaz instytucji stojących na straży praw człowieka, powinny być umieszczone w każdym pokoju dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, tak jak to ma miejsce w PdOZ KPP w Lipsku.

Ponieważ obecne przepisy nie regulują bezpośrednio przedmiotowej kwestii, należy zwrócić uwagę na zagadnienie bezstronności i sugerowania jedynie adwokatów z danej listy/regionu, co może być przedmiotem obiektywnych zastrzeżeń.

Mając jednak na uwadze zalecenia RPO, stanowisko kierownika Komendy Powiatowej Policji w Lipsku zostało wyposażone w wykaz adwokatów i radców prawnych okręgu radomskiego, który na prośbę osób zatrzymanych będzie im udostępniany. Ponadto w każdym z pokoi w PdOZ Komendy Powiatowej Policji w Lipsku umieszczono informację o możliwości skorzystania z takiego wykazu. Decyzję taką podjął Komendant Powiatowy Policji w Lipsku.

ad.1.4.

W zakresie zalecenia opisanego w tym punkcie, w przypadku badań medycznych osób zatrzymanych wykonywanych w pokoju w PdOZ, w którym aktualnie przebywa osoba zatrzymana, (wyłącznie) na czas niezbędny do ich przeprowadzenia będzie wyłączany monitoring w danym pomieszczeniu. Zapewni to zachowanie intymności osób wobec których przeprowadzane są badania lekarskie. Policjant pełniący służbę dyżurnego PdOZ informację o powyższym będzie zamieszczał w „ Książce przebiegu służby w PdOZ”. Po zakończeniu badań pokój niezwłocznie zostanie ponownie objęty monitoringiem.

ad.1.5.

Niezwłocznie po wizytacji przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji uzupełniony został pełny tekst Regulaminu pobytu w PdOZ (brak części regulaminu miał miejsce w jednym z trzech pokoi, w których przebywają osoby zatrzymane). Przedmiotowy regulamin został zerwany przez osobę zatrzymaną w przeddzień wizytacji. Obecnie w każdym z pokoi, w których umieszczane są osoby w PdOZ Komendy Powiatowej Policji w Lipsku znajduje się kopia Regulaminu pobytu w PdOZ i wykaz instytucji stojących na straży praw człowieka.

ad.1.6.

W związku z kierowanym w tym zakresie zaleceniem w Komendzie Powiatowej Policji w Lipsku dokonano sprawdzenia poprawności wydawania wskazanego wyposażenia . W wyniku poczynionych ustaleń na podstawie zapisów dokonanych w Książce Przebiegu Służby w PdOZ (książka pisana odręcznie, z uwagi na awarię Elektronicznej Książki Przebiegu Służby w PdOZ) oraz zapisów z monitoringu, stwierdzono, że w kontrolowanym przypadku, w dniu 15.05.2014 r., o godz. 20.47, zatrzymanemu wydano: materac, poduszkę oraz koce. Zatrzymanemu nie wydano pościeli. Policjant pełniący służbę dyżurnego PdOZ nie odnotował tego faktu w Książce przebiegu służby w PdOZ. W związku z powyższym policjantom pełniącym służbę w PdOZ ponownie przypomniano o bezwzględnym obowiązku każdorazowego wydawania materaca, koca (w porze jesienno-zimowej dwa koce), pościeli - dwa prześcieradła i powłoczka oraz podgłówka dla osób zatrzymanych w PdOZ, do czego obliguje §9 ust. 6 Regulaminu pobytu osób w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych lub Doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Wskazano przy tym, że każda z osób umieszczonych w pomieszczeniach ma prawo odmowy pobrania wszystkich lub części tych rzeczy. W tych przypadkach polecono koniecznie dokumentowanie tych czynności w Książce przebiegu służby w PdOZ. Fakt wydawania osobom umieszczonym w PdOZ dodatkowego wyposażenia na czas snu, został objęty bezpośrednim nadzorem przez przełożonych. Wydano polecenie służbie dyżurnej o konieczności bezwzględnego wydawania pełnego asortymentu osobom zatrzymanym.

ad.1.7.

Przepisy wynikające z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. *w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb* , nie wskazują bezpośrednio na obowiązek wyposażenia PdOZ w „środki higieniczne dla kobiet”. W § 10 ust. 1 pkt 4 Regulaminu Pobytu w PdOZ mowa jest o zapewnieniu „możliwości korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania higieny osobistej”, a te środki czystości zostały w PdOZ zapewnione. Natomiast zgodnie z dyspozycją zawartą w § 10 ust. 1 pkt. 8 Regulaminu pobytu osób w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych lub Doprowadzonych w celu wytrzeźwienia - KPP w Lipsku, zapewni możliwość zakupu środków, o których mowa w zaleceniu zawartym

w „Raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji „ , z własnych środków pieniężnych osoby umieszczonej w PdOZ. Dostarczenie środków opatrunkowy i higienicznych osobie umieszczonej w PdOZ, możliwe jest również na zasadach określonych w § 10 ust. 1 pkt. 10 ppkt a cytowanego powyżej Regulaminu. W tym miejscu podkreślić należy, że w KPP w Lipsku w PdOZ kobieta umieszczana była w 2013 roku tylko jeden raz, a w roku bieżącym nie zatrzymywano kobiet w PdOZ. Dane te świadczą o znikomości problemu. Niemniej jednak mając na uwadze zalecenia kierowane przez RPO, w KPP w Lipsku, podjęto działania zmierzające do zapewnienia środków finansowych na zakup środków higienicznych dla kobiet - do wykorzystania w przypadkach, gdy osoby te w trakcie pobytu w PdOZ nie posiadałyby przy sobie środków finansowych. Z informacji przekazanych przez przedstawiciela Wydziału GMT Komendy Wojewódzkiej Policji zs. w Radomiu wynika, że środki higieniczne dla kobiet zostały zakupione i w najbliższych dniach zostaną przez naszą jednostkę odebrane w celu wyposażenia w nie PdOZ. Środki te będą udostępniane kobietom na ich prośbę.

ad.1.8.

W celu właściwej realizacji przedmiotowego zalecenia Komendant Powiatowy Policji w Lipsku insp. mgr Janusz Koziarski zwrócił się pismem do Sekcji Psychologów KWP zs. w Radomiu o przeprowadzenie, w miesiącu wrześniu 2014 roku, szkolenia dla policjantów jednostki z zakresu radzenia sobie ze stresem oraz umiejętności interpersonalnych opartych na szacunku dla godności ludzkiej. Zwrócono się również pismem do Pełnomocnika Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka o ponowne przeprowadzenie, w miesiącu października 2014 roku, szkolenia dla policjantów jednostki z zakresu równego traktowania, przestępstw z nienawiści oraz zapobieganiu torturom i nieludzkiemu oraz poniżającemu traktowaniu albo karaniu.

W Komendzie Powiatowej Policji w Lipsku trzech policjantów posiada przeszkolenie specjalistyczne w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, potwierdzone dyplomem jego ukończenia. W dniach 08.09.2014 r. - 15.09.2014 r. na wymienione szkolenie zostanie skierowany jeszcze jeden policjant z jednostki. Szkolenie finansowane jest ze środków unijnych, w ramach Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”. Mając na uwadze zwiększenie poziomu bezpieczeństwa osób umieszczanych w PdOZ oraz stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych policjantów planujemy przeprowadzenie szkoleń w tym zakresie, w ramach doskonalenia zawodowego, w jednostce - szkolenia przeprowadzą policjanci posiadający dyplomy ukończenia przeszkolenia specjalistycznego. Szkolenia takie planujemy od miesiąca września 2014 roku. Nadmienić należy, że policjanci jednostki zajęcia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej odbywali w ramach kursów podstawowych, jednakże nie jest to potwierdzone żadnymi zaświadczeniami. W miarę możliwości na przeszkolenia specjalistyczne będziemy kierować policjantów sukcesywnie.

ad.1.9.

Analiza dokumentacji w postaci „ Książki wizyt lekarskich w PdOZ „, faktycznie wykazała, że w niektórych przypadkach zapisów w 2013 roku brak jest godziny przeprowadzenia badania lekarskiego. W 2014 roku badań lekarskich osób umieszczonych w PdOZ nie przeprowadzano. Udzielono instruktażu policjantom pełniącym służbę dyżurnego PdOZ w zakresie zdyscyplinowania załóg pogotowia ratunkowego w zakresie wpisywania godziny badania w wymienionej Książce. Analiza zaświadczeń lekarskich również wykazała nieznaczne uchybienia w tym zakresie, tj. brak godziny badania lekarskiego. W związku z tym zobligowano policjantów KPP w Lipsku, by podczas doprowadzania osób zatrzymanych na badania lekarskie do szpitala przypominali lekarzom o obowiązku dokładnego dokonywania wpisów w zaświadczeniach lekarskich, w tym w szczególności godziny badania. Należy nadmienić ,że są to uchybienia incydentalne.

ad.1.10.

Stwierdzone na podstawie wskazanych przypadków uchybienia, skutkujące brakiem adnotacji o godzinie zapoznania zatrzymanego z regulaminem Izby w „*Karcie zapoznania z regulaminem pobytu osób umieszczonych w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych lub Doprowadzonych w celu wytrzeźwienia*” , zaistniało w trakcie pełnienia służby w PdOZ przez policjanta nie pełniącego etatowo służby w tych pomieszczeniach. Mając na uwadze powyższe niedopatrzanie niezwłocznie przeprowadzono ponownie instruktaż funkcjonariuszom pełniącym służbę w PdOZ oraz polecono właściwe prowadzenie dokumentacji służbowej w tym zakresie. Ponadto prawidłowość odbierania od zatrzymanych podpisów na karcie zapoznania z regulaminem oraz sposób prowadzenia „ Książki wizyt lekarskich „ (pkt 1.9), objęto zwiększonym nadzorem ze strony funkcjonariuszy kontrolujących sposób pełnienia służby w PdOZ KPP w Lipsku. Zobowiązano służby dyżurne do nadzoru i egzekwowania pełnych wpisów w karcie z zapoznania z Regulaminem Izby.

ad.1.11.

Jeżeli chodzi o uwagi w zakresie wyposażenia i zabezpieczenia technicznego PdOZ, wątpliwości budzi zalecenie dotyczące instalowania w pokojach dla zatrzymanych oświetlenia nocnego. Przepisy *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb*, określające warunki, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia w jednostkach organizacyjnych Policji dla osób zatrzymanych lub doprowadzanych w celu wytrzeźwienia, wprowadzają jedynie obowiązek wyposażenia pokoi dla zatrzymanych w oświetlenie, które będzie odpowiednie do czytania i pisania, z włącznikami zlokalizowanymi poza pokojem. Niemniej jednak , w związku z planowanym remontem pomieszczeń służbowych naszej jednostki

w 2015 roku, Komendant Powiatowej Policji w Lipsku insp. mgr Janusz Koziarski wystąpił z pismem do Naczelnika Wydziału Inwestycji i Remontów KWP z s. w Radomiu o zamontowanie w PdOZ w trzech pokojach oświetlenia nocnego.

ad.1.12.

Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, funkcjonujące w Komendzie Powiatowej Policji w Lipsku, nie są dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto w jednostce, w całym budynku, brak jest takich pomieszczeń. Nadmienić należy, że w pomieszczeniach Izby dotychczas nie były umieszczane osoby niepełnosprawne.

Akty prawne określające ramy prawne funkcjonowania PdOZ oraz zakres zadań w nich wykonywanych tj. *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb oraz Zarządzenie nr 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 roku w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia* w sposób bezpośredni nie regulują powyższej materii. Nie bez znaczenia pozostaje kwestia przepisów związanych z badaniami lekarskimi osób zatrzymanych przez Policję. W tym zakresie otwarty pozostaje problem stwierdzenia przez lekarza wykonującego badanie, braku przeciwwskazań do przebywania osoby niepełnosprawnej w policyjnym pomieszczeniu dla zatrzymanych lub doprowadzanych do wytrzeźwienia. Stopień niepełnosprawności może być bowiem determinantem uniemożliwiającym pobyt osoby w PdOZ.

Niemniej jednak w związku z planowanym remontem pomieszczeń służbowych naszej jednostki w 2015 roku Komendant Powiatowej Policji w Lipsku insp. mgr Janusz Koziarski wystąpił z pismem do Naczelnika Wydziału Inwestycji i Remontów KWP zs. w Radomiu o uwzględnienie przy realizacji inwestycji budowlanych potrzeby dostosowania PdOZ do potrzeb osób niepełnosprawnych.

I ZASTĘPCA KOMENDANTA
Powiatowej Policji w Lipsku

mł. insp. mgr Jarosław Banięda

Wykonano w 1 egz.

egz. 1 - adresat

egz. 2 - a/a

Wyk. E. Gudek

MAZOWIECKI
KOMENDANT WOJEWÓDZKI POLICJI

Radom, dnia

12. SIE. 2014

RPW/69485/2014 P
Data:2014-08-18

M-.....1814...../14

Egz-.....1.....

Pani Justyna Róża Lewandowska

Dyrektor Zespołu

„Krajowy Mechanizm Prewencji”

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

00-090 Warszawa; Al. Solidarności 77

Szanowna Pani Dyrektor!

W związku z przesłanym (za pismem I. dz. KMP.570.29.2014.MKU z dnia 10.07.2014 r.) *Raportem* z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych w Komendzie Powiatowej Policji w Lipsku, informuję, że zostały podjęte działania zmierzające do wyeliminowania stwierdzonych uwag oraz realizacji wniosków z przeprowadzonej kontroli.

Odnosząc się do ujętych w przedmiotowym dokumencie zaleceń należy stwierdzić, że spełnienie wymogów też przedstawionych zarówno Komendantowi Powiatowemu Policji w Lipsku jak i Mazowieckiemu Komendantowi Wojewódzkiemu Policji, zostało uznane za działanie nie cierpiące zwłoki. Rozpoczęte czynności skutecznie wypełniły postanowienia zawarte w *Raporcie*.

Poniżej przedstawiono zakres działań naprawczych zrealizowanych zarówno na poziomie wojewódzkim jak i powiatowym, w odniesieniu do poszczególnych punktów wskazanych, w zaleceniach zawartych w *Raporcie* z przedmiotowej wizytacji.

Zakres zaleceń skierowanych do Komendanta Powiatowego Policji w Lipsku

Zalecenie nr 1:

Zaprzestanie rozbierania zatrzymanych poddawanych sprawdzeniu.

W PdOZ KPP w Lipsku sprawdzanie osób zatrzymanych przed umieszczeniem w tych pomieszczeniach przeprowadzane jest zgodnie z wytycznymi wskazanymi w § 21 Zarządzenia 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 roku w sprawie *metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia* oraz zgodnie z § 5 *Regulaminu pobytu osób zatrzymanych lub doprowadzanych w celu wytrzeźwienia* stanowiącego załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 roku w sprawie *pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzanych w celu wytrzeźwienia...* . Mając na uwadze zalecenia wydane przez przedstawicieli KMP RPO, policjantom pełniącym służbę dyżurnych oraz służbę przy PdOZ wydano polecenie bezwzględnego przestrzegania

poszanowania prawa do zachowania intymności i wolności osobistej osób zatrzymanych/doprowadzanych do PdOZ, ze szczególnym uwzględnieniem zakazu sprawdzania tych osób poprzez rozbieranie lub wydawanie zatrzymanym polecenia zdjęcia ubrania. W KPP Lipsko rozbieranie osób zatrzymanych przed umieszczeniem ich w PdOZ nie jest i nie było regułą, a stanowiło to incydentalne przypadki. Czynności takie podejmowane były wyłącznie wobec osób agresywnych lub w stosunku do osób, których zachowanie wskazywało na możliwość dokonania próby samobójczej lub samookaleczenia.

Przedmiotowe zagadnienie zostało objęte dodatkowym nadzorem ze strony kierownictwa KPP w Lipsku i będzie przedmiotem szkoleń dla wszystkich policjantów jednostki zaplanowanych, od miesiąca września 2014 roku.

Zalecenie nr 2:

Przeprowadzenie sprawdzenia w miejscu gwarantującym intymność zatrzymanym.

Niezwłocznie po przeprowadzonej wizytacji, podjęto doraźne ale skuteczne działania mające na celu zapewnienie stosownych praw dla osób umieszczanych w PdOZ poprzez zlikwidowanie przezroczystości drzwi łączących przedsionek z korytarzem komendy. Szyba w tych drzwiach została zastąpiona kotarą. Z uwagi na powyższe sprawdzenie osób, przed przyjęciem do PdOZ, odbywa się obecnie w miejscu zapewniającym poszanowanie ich intymności. W 2015 roku planowany jest remont wewnątrz budynku KPP w Lipsku, podczas którego uwzględniona zostanie wymiana tych drzwi na drewniane. Ponadto PdOZ zostało wyposażone w chodnik na którym osoba zatrzymana może stanąć podczas dokonania sprawdzenia przed przyjęciem do pomieszczenia.

Zalecenie nr 3:

Stworzenie i udostępnienie zatrzymanym spisu adwokatów i radców prawnych.

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w cytowanym powyżej Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia... „Policja zobowiązana jest do zapoznania wszystkich osób przyjmowanych do PdOZ z *Regulaminem pobytu w tych pomieszczeniach*. Przedmiotowy dokument oraz wykaz instytucji stojących na straży praw człowieka, (zgodnie z § 16 ust. 2 cyt. powyżej aktu prawnego) powinny być umieszczone w każdym pokoju dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, tak jak to ma miejsce w PdOZ KPP w Lipsku.

Z uwagi na fakt, iż sugerowany postulat nie znajduje oparcia w obowiązujących normach prawnych, rozważenia wymaga konieczność zamieszczenia w PdOZ listy adwokatów wykonujących zawód w danym okręgu. Obowiązujące przepisy, nie wskazują na to, jak szeroki zakres dostępu do adwokatów powinna zawierać przedmiotowa lista, dlatego też, należy zwrócić uwagę na zagadnienie bezstronności i sugerowania jedynie adwokatów z danej listy/regionu, co może być przedmiotem obiektywnych zastrzeżeń ze strony osób umieszczanych w PdOZ.

Mając jednak na uwadze państwa zalecenia, stanowisko kierownika Komendy Powiatowej Policji w Lipsku zostało wyposażone w wykaz adwokatów i radców prawnych okręgu radomskiego, który na prośbę osób zatrzymanych będzie im udostępniany. Ponadto w każdym z pokoi w PdOZ, umieszczono informację o możliwości skorzystania z takiego wykazu.

Zalecenie nr 4:Przeprowadzanie badań medycznych poza zasięgiem kamery.

W przypadku badań medycznych osób zatrzymanych wykonywanych w pokoju w PdOZ, w którym aktualnie przebywa osoba zatrzymana, (wyłącznie) na czas niezbędny do ich przeprowadzenia będzie wyłączany monitoring w danym pomieszczeniu. Zapewni to zachowanie intymności osób wobec których przeprowadzane są badania lekarskie. Policjant pełniący służbę dyżurnego PdOZ informację o powyższym będzie zamieszczał w „Książce przebiegu służby w PdOZ”, a po zakończeniu badań, pokój niezwłocznie ponownie zostanie objęty monitoringiem.

Zalecenie nr 5:Umieszczenie we wskazanym pomieszczeniu pełnego tekstu *Regulaminu pobytu w PdOZ* wraz z adresami instytucji stojącymi na straży praw człowieka.

Niezwłocznie po wizytacji przedstawicieli KMP RPO uzupełniony został pełny tekst *Regulaminu pobytu w PdOZ* (brak części regulaminu miał miejsce w jednym z trzech pokoi, w których przebywają osoby zatrzymane). Przedmiotowy regulamin został zerwany przez osobę zatrzymaną w przeddzień wizytacji. Obecnie w każdym z pokoi, w których umieszczane są osoby w PdOZ KPP w Lipsku znajduje się kopia *Regulaminu pobytu w PdOZ* i zawierający adresy wykaz instytucji stojących na straży praw człowieka.

Zalecenie nr 6:Wydawanie przebywającym w Izbie pełnego asortymentu o którym mowa w § 9 ust. 6 *Regulaminu pobytu*.

W związku z kierowanym w tym zakresie zaleceniem w KPP w Lipsku dokonano sprawdzenia poprawności wydawania wskazanego wyposażenia. W wyniku poczynionych ustaleń na podstawie zapisów dokonanych w Książce Przebiegu Służby w PdOZ (prowadzona odręcznie, z uwagi na awarię Elektronicznej Książki Przebiegu Służby w PdOZ) oraz zapisów z monitoringu, stwierdzono, że w kontrolowanym przypadku, w dniu 15 maja 2014 r., o godz. 20.47, zatrzymanemu wydano: materac, poduszkę oraz koce. Zatrzymanemu nie wydano pościeli, a policjant pełniący służbę w PdOZ nie odnotował tego faktu w Książce Przebiegu Służby w PdOZ. W związku z powyższym policjantom pełniącym służbę w PdOZ ponownie przypomniano o bezwzględnym obowiązku każdorazowego wydawania materaca, koca (w porze jesienno-zimowej dwa koce), pościeli - dwa prześcieradła i powłoczka oraz podgłówka dla osób zatrzymanych w PdOZ, do czego obowiązuje § 9 ust. 6 *Regulaminu pobytu osób w PdOZ*. Wskazano przy tym, że każda z osób umieszczonych w pomieszczeniach ma prawo odmowy pobrania wszystkich lub części tych rzeczy. W tych przypadkach polecono koniecznie dokumentowanie tych czynności w Książce Przebiegu Służby w PdOZ. Ponadto czynności realizowane przez policjantów pełniących służbę w PdOZ, związane z wydawaniem osobom umieszczonym w tych pomieszczeniach, dodatkowego wyposażenia na czas snu, zostały objęte bezpośrednim nadzorem przez przełożonych.

Zalecenie nr 7:Wyposażenie Izby w środki higieniczne dla kobiet.

Przepisy wynikające z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia... , nie wskazują bezpośrednio na obowiązek wyposażenia PdOZ w „środki higieniczne dla kobiet”. W § 10 ust. 1 pkt 4 *Regulaminu Pobytu w PdOZ* mowa jest o zapewnieniu „możliwości korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania higieny osobistej”, a te środki czystości w PdOZ KPP

w Lipsku zostały zapewnione. Natomiast zgodnie z dyspozycją zawartą w § 10 ust. 1 pkt. 8 *Regulaminu pobytu w PdOZ*, KPP w Lipsku, zapewni możliwość zakupu środków, o których mowa w przedmiotowym zaleceniu, z własnych środków pieniężnych osoby umieszczonej w PdOZ. Dostarczenie środków opatrunkowych i higienicznych osobie umieszczonej w PdOZ, możliwe jest również na zasadach określonych w § 10 ust. 1 pkt. 10 cytowanego powyżej *Regulaminu*. W tym miejscu podkreślić należy, że w KPP w Lipsku w PdOZ w 2013 roku umieszczana była tylko jedna kobieta, a w roku bieżącym dotychczas w PdOZ nie były umieszczone żadne kobiety. Dane te świadczą o znikomości problemu.

Niemniej jednak mając na uwadze zalecenia kierowane przez RPO, w KPP w Lipsku, podjęto działania zmierzające do doposażenia PdOZ w środki higieniczne dla kobiet - do wykorzystania w przypadkach, gdy osoby te w trakcie pobytu w PdOZ nie posiadałyby przy sobie środków finansowych. Nadmieniam, że środki higieniczne dla kobiet zostały zakupione i jeszcze sierpniu zostaną przekazane do KPP w Lipsku.

Zalecenie nr 8:

Zorganizowanie szkoleń dla funkcjonariuszy Policji z zakresu udzielania pierwszej pomocy, radzenia sobie ze stresem, umiejętności interpersonalnych.

W celu właściwej realizacji przedmiotowego zalecenia Komendant Powiatowy Policji w Lipsku zwrócił się pismem do Sekcji Psychologów KWP zs. w Radomiu o przeprowadzenie, w miesiącu wrześniu 2014 roku, szkolenia dla wszystkich policjantów jednostki z zakresu radzenia sobie ze stresem oraz umiejętności interpersonalnych opartych na szacunku dla godności ludzkiej. Zwrócono się również pismem do Pełnomocnika Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka o ponowne przeprowadzenie, w październiku 2014 roku, szkolenia dla policjantów z zakresu równego traktowania, przestępstw z nienawiści, zapobieganiu torturom, nieludzkiemu oraz poniżającemu traktowaniu albo karaniu.

W KPP w Lipsku trzech policjantów posiada przeszkolenie specjalistyczne w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, potwierdzone dyplomem jego ukończenia. W dniach 8 i 15 września 2014 r. na przedmiotowe szkolenie zostanie skierowany jeszcze jeden policjant z jednostki. Ponadto mając na uwadze zwiększenie poziomu bezpieczeństwa osób umieszczanych w PdOZ oraz stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych policjantów, w KPP w Lipsku od września 2014 roku, przeprowadzone zostaną szkolenia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej - do udziału w których sukcesywnie będą kierowani policjanci pełniący służbę w PdOZ.

Zalecenie nr 9:

Podawanie godziny przeprowadzania badania lekarskiego w prowadzonej dokumentacji.

W KPP w Lipsku dokonano analizy prowadzenia „Książki wizyt lekarskich w PdOZ”, w wyniku której potwierdzono, że w niektórych przypadkach w 2013 roku wpisy sporządzone przez lekarzy/ratowników medycznych nie zawierały podania godziny przeprowadzenia badania lekarskiego. W 2014 roku badań lekarskich osób umieszczonych w PdOZ nie przeprowadzano. W związku z powyższym policjantom pełniącym służbę w PdOZ, udzielono instruktażu w zakresie zdyscyplinowania załóg pogotowia ratunkowego w kontekście dokładnego wypełniania rubryk w „Książce wizyt lekarskich”. Analiza sposobu wypełniania zaświadczeń lekarskich wykazała również nieznaczące uchybienia w tym zakresie, tj. w niektórych przypadkach brak godziny badania lekarskiego. W związku z tym zobligowano policjantów KPP w Lipsku, by podczas doprowadzania osób zatrzymanych na badania lekarskie do szpitala, przypominali lekarzom o obowiązku dokładnego dokonywania wpisów w zaświadczeniach lekarskich. Ponadto stwierdzono, że uchybienia w zakresie prowadzenia przedmiotowej dokumentacji, stanowiły znikomy procent w skali wszystkich przypadków.

Zalecenie nr 10:

Każdorazowe podawanie godziny zapoznania zatrzymanego z regulaminem Izby w prowadzonej karcie.

Stwierdzone na podstawie wskazanych przypadków uchybienia, skutkujące brakiem adnotacji o godzinie zapoznania zatrzymanego z regulaminem Izby w „Karcie zapoznania z regulaminem pobytu osób umieszczonych w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych lub Doprowadzonych w celu wytrzeźwienia”, zaistniało w trakcie pełnienia służby w PdOZ przez policjanta nie pełniącego etatowo służby w tych pomieszczeniach. Mając na uwadze powyższe niedopatrzenie niezwłocznie przeprowadzono ponownie instruktaż funkcjonariuszom pełniącym służbę w PdOZ oraz polecono właściwe prowadzenie dokumentacji służbowej w tym zakresie. Ponadto prawidłowość odbierania od zatrzymanych podpisów na karcie zapoznania z regulaminem oraz sposób prowadzenia „Książki wizyt lekarskich” i zaświadczeń lekarskich wystawianych wobec osób przyjmowanych do PdOZ (pkt. 9), objęto zwiększonym nadzorem ze strony funkcjonariuszy kontrolujących sposób pełnienia służby w PdOZ KPP w Lipsku.

Zalecenie nr 11:

Zamontowanie oświetlenia nocnego.

Wytyczne zawarte w *Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia...*, nie wskazują jednoznacznie na obowiązek instalowania w pokojach dla zatrzymanych w PdOZ oświetlenia nocnego. Dyspozycje ww. aktu prawnego wprowadzają jedynie obowiązek wyposażenia pokoi dla zatrzymanych w oświetlenie, które będzie odpowiednie do czytania i pisania, z włącznikami zlokalizowanymi poza pokojem.

Niemniej jednak, w związku z remontem siedziby KPP jaki ma być przeprowadzony 2015 roku, Komendant Powiatowy Policji w Lipsku wystąpił o uwzględnienie w planowanych pracach zamontowania w PdOZ, w trzech pokojach oświetlenia nocnego.

Zalecenie nr 12:

Uwzględnienie przy realizacji inwestycji budowlanych potrzeby dostosowania Izby do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, funkcjonujące w KPP w Lipsku, nie są dostosowane dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Ponadto w jednostce, w całym budynku, brak jest takich pomieszczeń. Podkreślić w tym miejscu należy, że dotychczas w PdOZ, w tej jednostce Policji nie były umieszczane osoby niepełnosprawne.

Przepisy określające ramy prawne funkcjonowania PdOZ oraz zakres zadań w nich wykonywanych tj. *Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia...*, oraz *Zarządzenie nr 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 roku w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia*, w sposób bezpośredni nie regulują powyższej materii, a tym samym brak jest wyraźnych wytycznych odnoszących się do konieczności dostosowania PdOZ dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Nie mniej jednak informuję, że obecnie z inicjatywy Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji, m.in. w jednostkach Policji garnizonu mazowieckiego przeprowadzana jest analiza funkcjonowania PdOZ, pod kątem możliwości ich reorganizacji. W rezultacie tego przedsięwzięcia, w zależności od stanowiska (uwzględniającego m.in. odległość od ościennych jednostek, czy koszty transportu osób zatrzymanych lub

doprowadzanych) poszczególnych kierowników jednostek organizacyjnych Policji, rozważona zostanie możliwość utworzenia tzw. „regionalnych PdOZ”, obejmujących swoim zasięgiem kilka jednostek terenowych Policji. Docelowo „regionalne PdOZ” (przynajmniej jeden) mają spełniać warunki pozwalające na umieszczanie w nich osób niepełnosprawnych. W tym miejscu zaznaczyć należy, że mając na uwadze znikomą liczbę osób niepełnosprawnych jakie umieszczane są w PdOZ oraz koszty jakie generowałoby przeprowadzenie remontów i modernizacji wszystkich PdOZ funkcjonujących na terenie garnizonu mazowieckiego, celem racjonalizacji ponoszonych kosztów, w chwili obecnej zasadnym wydaje się przyjęcie zaprezentowanego powyżej rozwiązania, w wyniku którego przynajmniej jeden PdOZ zlokalizowany w jednostce Policji podległej KWP zs. w Radomiu, dostosowany będzie dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Niemniej jednak w związku z przewidzianym na 2015 rok, remontem pomieszczeń służbowych KPP w Lipsku, kierownik tej jednostki wystąpił, o uwzględnienie przy planowaniu inwestycji budowlanych potrzeby dostosowania PdOZ w tej jednostce Policji, do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zakres zaleceń skierowanych do Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji:

zapewnienie Komendantowi Komendy Powiatowej Policji w Lipsku środków finansowych na realizację przedstawionych powyżej zaleceń.

Mając na uwadze przedstawione uwagi w *Raporcie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych lub Doprowadzonych do Wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Lipsku*, stwierdzone w toku wizytacji informuję, że zostały zaplanowane środki finansowe w niezbędnym zakresie, na realizację przedłożonych zaleceń o wynikach, których zostaliście Państwo poinformowani powyżej.

Reasumując wyrażam przekonanie że podjęte działania skutecznie przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa osób umieszczanych w PdOZ oraz prawidłowej zgodnej z obowiązującymi przepisami realizacji zadań służbowych, ze szczególnym uwzględnieniem bezwzględnej nienaruszalności praw i wolności człowieka.

Nadmieniam, że kwestia poszanowania godności i praw osób przebywających w miejscach detencji funkcjonujących w jednostkach Policji zlokalizowanych na terenie garnizonu mazowieckiego, pozostaje w stałym zainteresowaniu kierownictwa Mazowieckiej Komendy Wojewódzkiej Policji.

insp. Cezary POPŁAWSKI

Wyk. 6 egz.

Egz. nr 1 - adresat

Egz. nr 2 - Zastępca Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji – insp. Janusz Stępiak

Egz. nr 3 - Komendant Powiatowy Policji w Lipsku

Egz. nr 4 - Naczelnik Wydziału Kontroli KWP zs. w Radomiu.

Egz. nr 5 - Pełnomocnik Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka.

Egz. nr 6 – a/a

Opr./wyk.: K.F.; RTJ –26/14.....